

Huvudbudskap: Antimikrobiell användning i vårdmiljöer

Under perioden 2016–2017 samordnade ECDC den andra punktprevalensundersökningen av vårdrelaterade infektioner och användningen av antimikrobiella medel vid akutsjukhus i Europa och den tredje punktprevalensundersökningen av vårdrelaterade infektioner och användning av antimikrobiella medel vid inrättningar för långtidsvård i Europa. Resultaten sammanfattas i tre artiklar i tidskriften *Eurosurveillance*:

[Antimicrobial use in European acute care hospitals: results from the second point prevalence survey \(PPS\) of healthcare-associated infections and antimicrobial use, 2016 to 2017.](#) Euro Surveill. 2018;23(46):1800393. Plachouras D, Kärki T, Hansen S, Hopkins S, Lyytikäinen O, Moro ML, et al.

[Antimicrobial use in European long-term care facilities: results from the third point prevalence survey of healthcare-associated infections and antimicrobial use, 2016 to 2017.](#) Euro Surveill. 2018;23(46):1800394. Ricchizzi E, Latour K, Kärki T, Buttazzi R, Jans B, Moro ML, et al.

[Prevalence of healthcare-associated infections, estimated incidence and composite antimicrobial resistance index in acute care hospitals and long-term care facilities: results from two European point prevalence surveys, 2016 to 2017.](#) Euro Surveill. 2018;23(46):1800516. Suetens C, Latour K, Kärki T, Ricchizzi E, Kinross P, Moro ML, et al.

Huvudbudskapen grundar sig på resultaten av punktprevalensundersökningarna.

Användningen av antimikrobiella medel på akutsjukhus i Europa

Antimikrobiella medel som ges för att behandla infektioner räddar liv, men om de överanvänds kan det leda till att biverkningarna blir vanligare och att multiresistenta mikroorganismer uppkommer.

1 av 3 patienter fick minst en typ av antimikrobiellt medel varje dag.

Antimikrobiella medel ges ibland till patienter för att förebygga infektioner, till exempel i samband med kirurgiska ingrepp.

Varannan profylax vid kirurgiska ingrepp ordinerades i mer än en dag.

En dos är i regel tillräckligt för profylax vid kirurgiska ingrepp. Förlängd profylax vid kirurgiska ingrepp är en väsentlig orsak till onödig användning av antimikrobiella medel på sjukhus och detta behöver åtgärdas i hela Europa.

Var tionde förskrivning av antimikrobiella medel gjordes för medicinsk profylax för vilken det bara finns ett begränsat antal indikationer.

En viss del av förskrivningarna av antimikrobiella medel för medicinsk profylax kan därför anses vara onödig användning.

Andelen bredspektrumantibiotika varierade i Europa och låg på mellan 16 och 62 procent.

Användningen av bredspektrumantibiotika är inte alltid nödvändig och den påskyndar utvecklingen av antibakteriell resistens. De stora variationerna i användningen tyder på att indikationerna för användning behöver ses över i många länder och sjukhus.

7 av 10 antimikrobiella medel administrerades parenteralt (utanför tarmen). Ett byte från parenteral till oral administrering rapporterades i bara 4 procent av förskrivningarna av antimikrobiella medel för parenteral administrering.

76 procent av sjukhusen rapporterade att de hade riktlinjer för användning av antimikrobiella medel. 54 procent rapporterade att de avsatte personaltid för arbete med strategier för rationell antibiotikaanvändning (s.k. antimicrobial stewardship).

Användningen av antimikrobiella medel vid inrättningar för långtidsvård i Europa

Vid inrättningar för långtidsvård är det vanligt att antimikrobiella medel skrivs ut och detta bidrar till utvecklingen av antimikrobiell resistens.

1 av 20 personer boende på denna typ av inrättningar fick minst en typ av antimikrobiellt medel varje dag.

7 av 10 antimikrobiella medel ordinerades för behandling av en infektion och 3 av 10 för profylax.

3 av 4 profylaxbehandlingar gavs för att förebygga urinvägsinfektioner. Denna praxis kan minska risken för infektioner hos kvinnor, men det finns inga belägg för att den är effektiv när den tillämpas i stor utsträckning på äldre patienter. Det här bruket förknippas dessutom med ökad risk för antimikrobiell resistens. De flesta profylaxbehandlingar kan därför innebära onödig användning av antimikrobiella medel.

Beroende på land använder alla eller ingen av inrättningarna för långtidsvård riktlinjer för användning av antimikrobiella medel. Vidare är det bara 1 av 5 inrättningar för långtidsvård som får regelbunden utbildning i lämplig förskrivning av antimikrobiella medel.

Vårdrelaterade infektioner och antimikrobiell resistens vid akutsjukhus och inrättningar för långtidsvård i Europa

Medan vissa vårdrelaterade infektioner kan behandlas enkelt finns det andra som kan påverka patienters hälsa i allvarigare grad, förlänga vistelsen på sjukhus och öka sjukhuskostnaderna. Enbart de vårdrelaterade infektionerna på sjukhus orsakar fler dödsfall i Europa än någon annan infektionssjukdom som ECDC övervakar.

Varje dag får

- 1 av 15 sjukhuspatienter minst en vårdrelaterad infektion,
- 98 000 sjukhuspatienter minst en vårdrelaterad infektion,
- 1 av 24 personer boende på inrättningar för långtidsvård minst en vårdrelaterad infektion,
- 124 000 personer boende på inrättningar för långtidsvård minst en vårdrelaterad infektion.

Det uppskattades att sammanlagt 8,9 miljoner vårdrelaterade infektioner inträffar varje år på sjukhus och inrättningar för långtidsvård i Europa.

De vårdrelaterade infektionerna på sjukhus (t.ex. lunginflammation, infektioner vid platsen för det kirurgiska ingreppet och infektioner i blodomloppet) är i regel allvarigare och får större konsekvenser än de vårdrelaterade infektionerna vid inrättningar för långtidsvård (t.ex. luftvägsinfektioner [andra än lunginflammation], urinvägsinfektioner och mjukvävnadsinfektioner).

Mer än hälften av vissa vårdrelaterade infektioner anses vara möjliga att förebygga.

De vårdrelaterade infektionerna behandlas ofta utan mikrobiologisk provtagning, eller provresultaten fortsätter att vara negativa.

Den mikroorganism som orsakat infektion identifierades i 53 procent av fallen med vårdrelaterade infektioner på sjukhus och i endast 19 procent av fallen med vårdrelaterade infektioner vid inrättningar för långtidsvård.

1 av 3 bakterier som förknippas med vårdrelaterade infektioner var resistenta mot antibiotika, både på sjukhus och vid inrättningar för långtidsvård.

Vad är en punktprevalensundersökning? Vid en prevalensundersökning räknas antalet patienter som har en särskild sjukdom eller får en särskild behandling (i detta fall endera en hälsorelaterad infektion eller ett antimikrobiellt medel) vid en viss tidpunkt (i detta fall en dag) som en andel av det totala antalet patienter som läggs in på sjukhus vid den aktuella tidpunkten.